

הויות של ע"ב ג"כ וכו' יעו"ש בדב"ק. ובפע"ח שער הפורים פרק ו' דף קי"א ע"ב כתב וז"ל: ואלו הי"ג ת"ד הם י"ג הויות דשמות ע"ב כמנין תתקל"ו שכן הוא מנין מרדכי ואסתר עם הכולל עכ"ל. נמצא דבכל הראשים יש הויות דע"ב ולא כמ"ש הכא דהויה דע"ב היא בגלגלתא בלבד. אמנם יובן היטב בדברי הלש"ם זיע"א בחלק הביאורים על שער טנת"א פ"א דף מ"ז ע"ג אות כ"ח, ובספר כללי התפשטות והסתלקות כלל ט"ו ענף ז' אות ו' וז"ל שם בהגה"ה: ואולי כי האוירא והמ"ס הנה בפרטות, היינו כאשר נחשוב ג' רישין דא"א עצמו והם גלגלתא ואוירא ומו"ס, אז הו האוירא והמ"ס בבחינת חו"ב, אוירא חכמה והוא ע"ב טעמים, ומו"ס בינה והוא ס"ג ונקודות וכו' כי הגולגלתא שהוא למעלה מהאוירא הנה הוא אינו עולה בשם כלל, אבל בכללות היינו כאשר נחשוב את א"א לב' רישין כי נכלל האוירא בגלגלתא, הנה הו אז האוירא והמו"ס בבחינת כתר וחכמה (כי רדל"א הוא למעלה מהכתר כמ"ש בא"א פ"ב) האוירא כתר והוא ע"ב וטעמים והמו"ס חכמה והוא ס"ג ונקודות וכו', אבל כאשר נחשוב את הרישין דא"א לג' והם גלגלתא ואוירא ומו"ס כמ"ש הרב בשער א"א פ"ג, הנה אז הוה הגלגלתא ע"ב שהוא בכתר, והאוירא ס"ג שהוא בחכמה, והמו"ס שהוא בינה הוה אז הוא השם מ"ה והוא מ"ש הרב בשער א"א פ"ד כי המו"ס הוא בהשם מ"ה עכ"ל.

ובספר הדעה ח"א דף ט' ע"ג כתב וז"ל: ומעתה נאמר עוד כי הנה ידוע הוא שכל הג' רישין אשר ישנם הן בא"ק והן

בא"א ואמרנו שהם בחינת כח"ב אשר בכל אחד, הנה כל זה הוא רק בערך אור א"ס שלמעלה, אבל בערך הגילויים שלמטה הרי נקראים הב' רישין עלאין רק בשם אפס ואין, כי הם נעלמים מהשגה לגמרי מכל אשר למטה, והרישא תליתאה מו"ס הנה הוא הנקרא בשם א"א שהוא הכתר הכללי אשר גם הוא לא נתפס בשם כלל אלא רק שהוא מרומז בקוצו של יוד, ומתחיל הד' שמות עסמ"ב רק מהגרון ולמטה, שע"ב ס"ג הם או"א, ומ"ה ב"ן הם זו"ן. אמנם כאשר אנו מבחינים את התחלת הגילוי גם מא"א ומשום שהרי גם הוא נתגלה עכ"פ בהי"ג ת"ד שבו שהם י"ג מידות רחמים וכו', הנה נבחן גילוי דא"א שהוא המו"ס בשם ע"ב, והאו"א אשר הם מהגרון ולמטה הנה הם רק בשם ס"ג נגדו וכו', והגם שאמרנו שבערך וחשבון הג' רישין נחשב המו"ס להבינה שברישא, אך כבר אמרנו שהב' רישין עלאין אין להם גילוי כלל, וכל ההתחלה הנה הוא רק מהמו"ס וכו' והיא ראשית שורש הע"ב של כל האצילות וכו' עכ"ל ושפתיים יישק.

פרק ה'

דף ס"ב ע"ד

ד"ה: הענין הוא כי האי רישא חוירא יש בה י"ג תיקונין המתפשטין בה מהאי חוירא דיליה והוא בחינת הלבנונית שיש בגולגלתא בין שער לשער. ע"כ.

עייין בגוב"י אות ו' מה שהקשה מספר קול ברמה איך אפשר להיות י"ג חוירות בין י"ג נימין. ועייין בספר שפת אמת בפירקין ד"ה לכן מכח אלו נתהוו בדף ס"ב

בסוגריים (שהוא הגהה מרבי שאל דוויק זצוק"ל) שכתב וז"ל: א"ה עיין פירוש שפירש נימין קבוצת שערות, ובוזה נראה לפרש שהי"ג חיוורתי הם האורחין הכוללים שבין השערות, וכללות האורחין שבין שער לשער שבכל נימא הוא הנקרא אורחא חדא, ולפי זה הם י"ג אורחין כמו הי"ג נימין לאפוקי ממי שר"ל שהאורחין הי"ג הם בין כל נימא ונימא לפי זה לא יעלו י"ג וק"ל עכ"ל. והבל"י ח"א דף מ"ח ע"א ד"ה הענין כתב דמכיון שהגולגולת עגולה, כאשר נעשה בה י"ג נימין מוכרח הוא להיות בה גם י"ג חיוורתי, וכן כתב ביין הרקח על האד"ר בדף קכ"ח ע"ב אות מ' יע"ש.

שם

ד"ה: ויש בחינת שערות מעולין מן הלבנונית ויש בחינת אחרת שהלבנונית מעולה מן השערות.

עיין יפה שעה באות א' שפירש שהשערות נמשכו מאו"ח דנו"ה דעתיק ובדרך עלייתו עובר במוחא סתימא דא"א שבו נתלבש גבורה דעתיק, ובקרומא דאוריא שבו נתלבש ת"ת דעתיק, ובאוריא דכיא שבו אחזי נהורא דעת דעתיק, ומכל אלו לוקחים הארות ומצד האור שלוקחים מהאוריא הם מעולים מהחיוורתא, והחיוורתא מעולה כי נמשכת מבחינת כתר דא"א וחסד דעתיק לעומת השערות שנמשכים מבחינה שלמטה מכתר דא"א יעו"ש בדב"ק. אמנם לפי מ"ש התו"ח זיע"א בדף ע"א שכל הג' רישין נקראים אוריא

ובשלשתם אחזי נהוריה דעת דעתיק, ואדרבא בגולגלתא מתפשטת הארת החב"ד דדעת דעתיק, ובאוריא החג"ת ובמו"ס הנה"י א"כ הגולגלתא גדולה מהאוריא שבו מלוכש החב"ד דדעת דעתיק והחיוורתא מעולה יותר מכל הבחינות הן משום שנמשך מכתר דא"א והן משום שמקבל הארת מחב"ד דדעת דעתיק המלוכש בכתר דא"א. ואפשר דיובן בהקדים מ"ש במבו"ש דף כ"ו סע"א וז"ל: כי הנו"ה דעתיק אתלבשו בב' תיקוני רישא דא"א יען דיש להם ב' בחינות והם אודנין ועיניין, ושם הוא מקום חלק בלי שערות ועולה האור בסוד או"ח מתתא לעילא ואז בעלותו הוא פוגע בקרומא דאוריא המכסה את המוח כי שורש השערות ממותרי מוחא נפקו, ובעוברים דרך קרומא דאוריא שהוא הת"ת הנקרא ו' כנ"ל אז להיותם עוברים דרך שם נעשו צורת ויין שהם השערות צורת ויין, וא"כ נמצא דיש שני בחינות אל האורות האלו, א' בהיותם למטה יוצאים ממקומם עד הגיעם אל הקרומא ועדיין לא היו בציור ויין שהם השערות רק אורות לבנים וחורין, ואחרי עלותם דרך הקרומא נעשו ויין שהם השערות, ולכן כנגד ב' בחינות אלו נמשכו אלו הב' בחינות שהם י"ג חוורתא וי"ג נימין דשערי, החוורתא מן המקום החלק והשערות יצאו מן הקרום והכל מבחינת האור חוזר דנ"ה עכ"ל. ולפי זה א"ש שהחיוורתא היא מבחינת או"ח דנו"ה לפני הגיעם לקרומא דשם מתלבש ת"ת דעתיק, והשערות הם מבחינת או"ח דנ"ה בעוברים דרך הקרומא, ומצד ת"ת

דעתיק גדלה מעלת השערות ומצד האור שבגלגלתא גדלה מעלת החיורתא ודוק. ועיין בשפת אמת בפירקין בד"ה ויש בחינה שהשערות מעולה.

נמצא דהחיורתא יוצאין מאור חוזר דנו"ה הפוגעים בגולגלתא אמנם לעיל הבאנו דברי הרב משער כ"ה פ"ב דהחיורתא דז"א הוא בחינת לבנונית הת"ת ונה"י החדשים דאמא וכן הוא בא"א. ונלע"ד ליישב עפ"י מ"ש בשער מאמרי רשב"י דף מ"א ע"ג וז"ל: ואלו הארבע חיורתא המתפשטים באחורי העורף ועליהם נמשכים גם ארבעה נימין דשערי כמו שנבאר בע"ה, ואז גם ארבעה נימין הם גם סוד ארבע מאות מנין ש"ק הנעשה מן השערות כנודע, והארבעה חיורתי העולים ג"כ בגי' ארבע מאות הם בחינת הנקבים הלבנים שבאוויר וחלל גקבי השערות, ודרך הנקבים ההם מאירים הארבע מאות חורתי ומלבינים את השערות שהם שחורות להיותם בסוד הדין ונעשים לבנות כעמר נקי עכ"ל. נמצא דהם ב' בחינות האחת לבנונית הת"ת והוא מ"ש בפירקין דהיא בחינת הנייר והקלף הלבן שעליו כותבים את האותיות וכן התפשטות נה"י החדשים, ועוד בחינה והיא מה שמוציאים הנו"ה באור חוזר את הלבנונית הנזכרת ומתפשטת בחלל השערות כמ"ש במאמרי רשב"י הנזכר. ועיין עוד מ"ש בסה"ק עלי עין ח"א בדף מ"ל ע"א.

דף ס"ג ע"א

ד"ה: והנה אלו הד' חיורתא שבצד האחור יורדין דרך שם ונמשכין עד י"ג נימין דשערי שנבאר למעלה בע"ה וכו' ע"כ.

עיין בגוב"י אות ב' דנוסח ע"ח כת"י הוא ונמשכין עם י"ג נימין וכו' והוא לענ"ד נוסח נכון. וכן כתב בפרק ז' לקמן בדף ס"ד סע"ג וז"ל: הנה לעיל נתבאר כי החיורתא מתחלקים לי"ג אורחין והד' לבדם שהם אחורי הראש הם נמשכין עם י"ג נימין דשערי דרישא הנמשכין אחורי הראש עד רישא דז"א עכ"ל. ועיין בל"י בפירקין ד"ה ונמשכין שנדחק ליישב גירסת ע"ח דידן. והרב באתי לגני ח"ב דף פ"ג ע"א ד"ה ונמשכין כתב דתיבת עד הוא ראשי תיבות על דרך יעו"ש.

והנה מהכא ומפרק ז' מתבאר שכל הי"ג נימין דשערי נמשכין עם הד' חיורתא מאחורי הראש ואמנם במכו"ש דף כ"ו סע"ב כתב וז"ל: ונודע כי בהמשך הד' חירין לבדם אחורי רישא עד רישא דז"א גם נמשכין עמהם הד' נימין דשערי, כי הי"ג נימין דשערי נחלקים ג"כ ע"ד התחלקות הי"ג חירתי, ונמצא שאחורי רישא נמשכין ד' נימין דשערי וד' חירתי וכו' עכ"ל. הרי מבואר דאין נמשכים אלא הד' שאחורי רישא בלבד, והוא קושיית היפ"ש לקמן בפרק ז' אות א'. והרב באתי לגני הנו"ל הביא מספר אור החשמל שנדפס בסוף ספר זמרת הארץ שהביא מהיר"א זיע"א דמה שאמר י"ג לאו דוקא, כי כן דרכו לתפוס לשון מושאל על הנימין אם הם ד' או ט' מכנה אותם לי"ג כיון ששורשם י"ג יעו"ש. והמוכיר שלום ח"א מערכת הנון אות י"ד כתב וז"ל: ועיין בשער היחודים יחוד י"ז שכתב שהם מתפשטים דרך הפנים וכדי לגלות הארת הפנים צריך שיכוין להעבירם

אל הצדדים וכו' וא"כ אפשר שבערך זה שאנו צריכים להמשיכם דרך צדדי הפנים בשביל לגלות הארת פני א"א נקראים שהם נמשכים דרך אחור, אבל לעולם עיקרם הם מאירים דרך פנים עכ"ל.

אוצר החכמה

ומה שכתב הכא דהחיותא והנימין נמשכין עד רישא דו"א, הנה באידרא רבא בדף קכ"ט ע"א כתב וז"ל: קוצין דשערי תליין בתקוני כעמר נקי עד כתפוי, עד כתפוי סלקא דעתך, אלא עד רישי כתפוי עכ"ל. משמע דאינם מתפשטים אלא עד רישי כתפוי. אמנם עיין בשער מאמרי רשב"י דף כ"ד ע"ב שביאר מאמר זה וז"ל שם: עד כתפוי סלקא דעתך דמשמע כל עובי כתפוי מכוסים, וזה א"א אלא אם כן יהיה האוזן מכוסה וזה אינו כדלקמן, אלא עד רישי כתפוי בלחוד דלא אתחזי קודלא שאין הכונה לכסות את הכתפיים אלא לכסות את העורף וכו' אי נמי הכי פירושו דעד כתפוי כל אורך הכתפיים מן הצואר אל הזרוע משמע, ואם כן מסתלקים השערות מעל העורף ויוצאות חוץ לכסות כל אורך הכתפיים, ונמצא העורף מגולה, וזה אי אפשר, אלא עד רישי כתפוי דהיינו תחילת הכתפיים שבשני צדדי הצואר הסמוכים לצואר בלבד באופן דלא אתחזי קדלא שהשערות הם על העורף ומגיעים עד רישי הכתפיים מכאן ומכאן באופן שאינו נראה כלל מהעורף עכ"ל. ועיין מזכיר שלום ח"ב על שער א"א פרק ה' כלל א' ד"ה ומקום סיום וכו' שכתב דלא בא לאפוקי אלא שאינם מכסים את האוזן, או שאינם מתפשטים מהצואר עד הזרוע ומסתלקים

השערות מעל העורף ויוצאים לכסות את הכתפיים, ונמצא העורף מגולה וזה אינו אלא עד רישי דכתפוי ר"ל תחילת הכתפיים שבשני צדדי הצואר בלבד, וממילא מתפשטים עד רישא דו"א. וכן כתב ביין הרקח על פירוש האדרא רבא בדף י"ח ע"ב אות ו'.

אמנם עיין בשער מאמרי רשב"י בדף נ"ה סע"ג שכתב וז"ל: ומ"ש באדרא דמתפשטין הנהו נימין עד רישי כתפין דא"א, אין הכונה למעלה בא"א עצמו דאם כן היכי קאמר בגין לנגדא למוחא דו"א, והרי הוא רחוק מהם מאד. אבל יובן עם מ"ש לעיל כי תרי פרקין תתאין דחסד וגבורה דא"א הם הנקראים ריש כתפין דיליה, שהם תרין עטרין דדעת דו"א כנ"ל, ושם בדעת מקום עמידת תרין רישי כתפין ועד שם מגיע הנהו קוצי דשערי ויוצאין אותם הארות משם ומכים ובוקעים ונכנסים תוך המוחין דו"א יעו"ש. וכן כתב בשער הכונות דף צ"ד ס"א. נמצא דהם מתפשטין עד רישי כתפין דא"א וכשנתנים מוחין לו"א הארתם מתפשטת עד הדעת דו"א. ועיין באור זרוע על שער א"א פ"ה ד"ה מ"ש ואין שיעורם, ובהגהת הצמח במב"ש דף כ"ו ע"ב אות ה' ובפע"ח דרושי ר"ה באמצע דף קל"ו ע"ב.

והנה כתב היפ"ש בפירושו על האדר"ר בדף קנ"ט א"א וז"ל: ודע שכאן מדבר באותם השערות היוצאים ממוחין דיניקה שבזו"א אינם מגיעים כי אם עד רישא דלאה היוצאת מאחורי הדעת בעורף דו"א, כן העניין כאן לכן אמר עד כתפוי סלקא דעתך אלא אימא עד רישי דכתפוי. ואעפ"י

לכד וכו' עכ"ל. משמע דהוא טבורא דגופא ולא דלכא. וכן הקשה היפ"ש בפירקין אות א'.

אמנם בספר מבו"ש דף מ"ד באמצע עמוד ב' כתב וז"ל: גם ראיתי שינוי אחר בענין הת"ת דא"א כי פעם אחת שמעתי כי כל חציו התחתון ניתן אל הז"א ורוב הפעמים שמעתי בדקדוק שאינו רק שליש התחתון לכד, ואיני יודע תירוץ אם לא שנאמר ע"ד ת"ת דאמא המתלבש בכתר דז"א כי בהיות לו מוחין דאמא לכד אינו לוקח רק שלישו, ובהיות לו גם מוחין דאבא לוקח חציו כנזכר ע"ש, וכן יהיה כאן כנלע"ד עכ"ל. נמצא דמוהר"ו ז"ל עצמו נתעורר בזה ויישב דכשבאים מוחין דאבא נגדל כתר דז"א ומלביש עד טבורא דלכא דא"א.

שמדברי רבינו ז"ל נראה שמיירי באותם השערות המגיעים עד רישא דז"א לא היא, כי אותם המגיעים עד רישא דז"א הם השערות היוצאין ממוחין דעיבור, וכאן מיירי האדרא בשערות היוצאים ממוחין דיניקה, אלא שטעם אחד להם שבין ד' קוצי דשערי היוצאים ממוחין דעיבור ובין ד' קוצי דשערי היוצאים ממוחין דיניקה אינם נמשכים דרך האודנין כדי שלא לכסות האודנין וכו' יעו"ש. נמצא מפרש לשון האדרא כפשוטו ואינם מתפשטים עד רישא דז"א, אמנם שערות היוצאים ממוחין דעיבור הם המגיעים עד רישא דז"א. ולפי פירושו ז"ל צ"ל שגם הנימין שיוצאים ממוחין דיניקה בשעת נתינת המוחין לז"א מתארכת הארתם ומגיעה עד רישא דז"א והיעב"א.

כלל א'

אוצר החכמה

דף ס"ג ע"ב

ד"ה: ומקום סיום ב' בחינות אלו הם עד טבורא דלכא וכו' וגם שם מסתיימים או"א ומשם ולמטה מלביש ז"א את שארית א"א וכו' ע"כ.

וכן כתב לקמן בפ"ז, ומשמע דז"א מלביש מטבורא דלכא דא"א א"כ מ"ש בשער ז"א פ"א וז"ל: ומהפרסא ולמטה מתחיל זו"ן הנעשים מלבוש של א"א למטה שהוא מטבורא דא"א ולתתא עד סיום רגליו של א"א וכו' עכ"ל. צריכים אנו לומר דהכונה על טיבורא דלכא ולא על טבורא דגופא וכן כתב בפרק ה' דשער ט"ז. אמנם בפרק ג' דשער הנזכר בדף פ' ע"א בסופו כתב וז"ל: נמצא כי אין לז"א בת"ת של או"א רק שליש

והנה הרכ דב"ש זיע"א בשער ט"ז פ"ו דף מ' ע"א בראשו כתב דאו"א עילאין עמידתם מהגרונ עד החזה וישסו"ת השניים הם מטיבורא דלכא עד טיבורא דגופא ומקום ז"א מטבורא דגופא. ומ"ש הכא דז"א מתחיל מטבורא דלכא כוונתו על צלם דמוחין דז"א שמתלבש בישסו"ת השניים ונקראים ישסו"ת השניים בשם ז"א היות והמוחין שבתוכם הם דז"א יעו"ש בדב"ק. וצריך להבין אמאי שבק תירוץ מוהר"ו זיע"א, והמזכיר שלום ח"ב במערכת הו' אות ב' כתב דתירוץ מוהר"ו ותירוץ הדב"ש חד הוא. ולא זכיתי להבין דב"ק, דלפי הדב"ש זיע"א גם לפני שמקבל ז"א מוחין דאבא מיקרי דהוא מטבורא דלכא דא"א, שהרי גם מוחין דמצד אמא נתלבשו בישסו"ת השניים

כל חי מקומם מטבורא דלבא עד החזה
דא"א. ודוחק. והיעב"א.

כלל ב'

דף סג ע"ג

ד"ה: דע כי ברישא דז"א שם שורש
הקליפות הנאחזין בשערות השחורות
שלו וכו' ע"ב.

ר"ל שנמשך להם חיות ממקום השערות
דז"א למקומם אשר הם עומדים בו,
וזה נקרא אחיזה, אבל אין פירושו שהקלי הם
באצילות חלילה. ועיין מ"ש בסה"ק מועדי ה'
בדף נ"ב ע"א ד"ה ואמנם שיעור התפשטות
שהארכתי בזה בס"ד בראיות ברורות. ועיין
בכרם שלמה בפירקין דף צ"ו ע"א ד"ה מ"ש
ברישא דז"א. ועד"ז הוא כוונת הרב בכל
מקום שכתב שהקלי נאחזות או יונקת ממקום
פלוגי, והזהר בזה ולא תטעה חלילה.

פרק ו'

דף סג ע"ד

ד"ה: אמנם מציאת ז' תקוני גלגלתא דא"א
וכו' ע"ב.

עיין בשער כ"ט פ"ט דף כ"ה ע"ג בסופו
שכתב וז"ל: הנה כבר נתבאר במ"א
איך נכנסים מקיפי ל"ם דצלם בפנימיות
דז"א באלו הו' שנים, כן יש בחינה אחרת
הנעשים באלו הו' שנים כנגדן דוק ותשכח
מזה. והענין כמ"ש בא"א אחר שנתקן כל
הפרצוף נתקן ראשו יותר במילוי (ג"א
בעילוי) בסוד ז' תיקוני גלגלתא שנתלבשו

והיעב"א. ועיין להרב באתי לגני זיע"א בח"ב
דף פ"ד ע"א שכתב וז"ל: ופשוט דמה
שאמר מוחין דאבא אינו ר"ל שהחילוק הוא
בין קודם ולאחר מוחין דאבא, שהרי מעת
שלקח מוחין דאמא כבר הלביש יותר
משליש תחתון דת"ת דא"א, אלא האמת
קאמר שחצי שלישי ת"ת דא"א ממש יהיה
תוך ז"א בלקיחתו מוחין דאבא, משא"כ
במוחין דאמא שאינו חצי ממש. ועיקר
התירוץ הוא בין קודם ביאת המוחין לז"א
כלל שאז אינו מלביש רק לש"ת, ובין אחר
ביאת המוחין דאז"א שאז לקח עוד חצי
שליש אמצעי עכ"ל. ולא ידענא מאי קאמר,
ומה כונתו דמעט שלקח מוחין דאמא כבר
הלביש יותר משליש תחתון דת"ת דא"א.
ובדוחק י"ל עפ"י ההקדמה דמר"ן מלכא
הרש"ש זיע"א דג"ר הכוללים דז"א מתוקנים
מששת ימי בראשית (עיין בשמ"ש שער ל' פ"ד
אות א' ושם בפרק ה' אות א') וכן הוא בכל
הפרצופים דכל פרצוף נקרא זו"ן בערך
הגדול ממנו, ונמצא דכל סדר הלבשת
הפרצופים דקיימא לן שאז"א מהגרון דא"א
וישסו"ת מהחזה עד הטבור וז"א מטבורא
דגופא דא"א הוא מקמי קבלת המוחין, וקאי
רק על פרצופי הנ"ר המתוקנים דכל פרצוף
ופרצוף, ובימי החול כשמקבל ז"א מוחין
דנה"י דישסו"ת עולה ומלביש עד טבורא
דלבא באופן זה, כשקבל מוחין דאמא
התחיל לעלות בחצי השליש השני דת"ת
דא"א, וכשבאים גם מוחין דאבא עלה עד
טבורא דלבא דהוא חצי שלישי האמצעי
דת"ת, אמנם לפי זה החג"ת והחב"ד
שנתקנים כליל שבת וביום שבת עד גשמת

בהם והאירו בהם ז"ת דעתיק וכו' ומעם¹²³⁴⁵⁶⁷ שלו, ונתפשט חסד בגולגלתא דא"א, הדבר הוא כנודע כי עתיק חסד שלו נקרא יומם כי כלולין בו כל ז"ת, והנה התלבשות חסד דעתיק הוא בגולגלתא דא"א כנודע, ואותן הז' כללות אורות שבחסד ההוא נתלבשו שם בו' גולגלתא דא"א כנודע וכו' עכ"ל. ובמבו"ש דף כ"ב סע"ד כתב וז"ל: אמנם עיקר התלבשותו ברישא דא"א אינו אלא בתרין תיקונים קדמאין כי הם ספירות גמורות דא"א, והם כתר וחכמה דיליה, אך שאר החמשה תיקונים אינו רק הארה לבד כנ"ל והבן זה. ודע כי ענין הארה זו היא כנודע כי החסד נקרא יומם, יומא דכולהו שיש בו כללות כל הז"ת, ולכן זה החסד דעתיק הנעלם בגו גולגלתא נתפשט ממנו שבעה אורות אל הז' תיקוני גולגלתא וכו' יעו"ש. נמצא דכל הז"ת המתלבשים בו' דגולגלתא הם פרטי החסד דעתיק שנתלבש בגולגלתא דא"א, ולפי האמור בשער כ"ט שהז' דגולגלתא נתקנים לאחר תיקון הפרצוף צ"ל דלאחר שנתלבש החסד בגולגלתא אזי האירו הז"ת דחסד בו' תיקוני גולגלתא.

אמנם עיין בתו"ח בדף מ"ד ע"א שכתב וז"ל: א"כ ממנו נקח כי מה שאמר הרב שחסד דעתיק מתלבש בכתר דא"א וגבורה בחכמה, ובמקום אחר כתב שא"א מלביש לעתיק הנה"י שלו, א"כ מן הת"ת דעתיק נעשה כתר דא"א כמו בכל הפרצופים ואין הפרש כלל, שר"ל שמן ב"ש החסד דת"ת דעתיק שהוא בכתר דא"א, משם נתפשטו הז' בחינות של אלו הב' שלישי התפארת שהם חג"ת נהי"מ

בהם והאירו בהם ז"ת דעתיק וכו' ומעם¹²³⁴⁵⁶⁷ שלו, ונתפשט חסד בגולגלתא דא"א, והגבורה של שני שלישי החסד בחכמה דא"א, ומ"ש שהחוג דעתיק נתלבשו ממש בכתר חכמה והשאר הם ענפים, כבר כתבנו למעלה משם הרב ז"ל בשער הכללים (לא זכיתי למצוא מקורו) שחסד דז"א לפעמים ר"ל חכמה וכתר דמ"ה דזו"ן, וגבורה דז"א ר"ל כתר וחכמה דב"ן דז"א. וכבר כתבנו לעיל שא"א מלביש ה"פ הפנימיים דעתיק וזה נקרא שמלביש ו"ק דעתיק (ר"ל שהל"מ נקראים בינה וחכמה, והצ' הוא הדעת והוא נשמת הו"ק) אבל האמת הוא שמלביש נה"י שבכל פרצוף דה"פ דעתיק ונגדל עד שיעור פרצוף חכמה דעתיק (והוא משום דנה"י דכתר דעתיק תוך חכמה דעתיק תוך כתר דא"א, וכמ"ש הרש"ש זיע"א בהקדמת רחובות הנהר דף ב' ע"ד דכל פרצוף מלביש לחכמה דפרצוף שמעליו, ועיין באש"ל דף כ"ג ע"א ד"ה והואיל ודוק היטב) ופרצוף כתר דעתיק נשארים חב"ד חג"ת שלו מגולים, א"כ מה שכתב שחסד דעתיק מתלבש בכתר דא"א הוא כמ"ש (ר"ל כמ"ש משער הכללים דחסד הוא חכמה ור"ל דכתר דא"א מלביש על חכמה דעתיק) והגבורה בחכמה ר"ל פרק ראשון דנצח דעתיק בחכמה (והוא משום דכל ההתלבשויות שוות וסדר אחד לכל הפרצופים וגם נה"י דעתיק מתלבשים בכל קומת א"א, וממילא פרק קמא דנצח בחכמה דא"א) אלא מפני שהעלים הדברים הוכרח לתת סדר עפ"י דרך זה. ע"כ לשון הזהב זיע"א. ועיין מ"ש בזה בארוכה בעלי עין ח"א דף נ' ע"א עד דף נ"ג ע"ב.

דף ס"ד ע"א

ד"ה: גם כרישא דא"א הוא דעת ידידה
ובתוכו יסוד דעתיק ע"כ.

עיינ לקמן פ"ח שכתב וז"ל: אמנם שינוי זה
יש בא"א יותר משאר פרצופים כי
בגלגלתא שלו יש כתר וחכמה, אמנם בינה
ודעת אין בגלגלתא שלו וכו' ואמנם אחר
שירדה הבינה בגרון ירד הדעת ונתלבש
בו"ק דא"א וכו' ואין לו מקום מקובץ כי אם
בין תרין כתפוי דא"א ושם הוא עומד כנזכר
במ"א עכ"ל. וכן כתב לעיל בשער המלכים
פ"ג דף ג"א ע"ב ובעוד דוכתי. נמצא דדעת
דא"א הוא בין כתפוי.

אמנם במב"ש דף כ"א ע"ד אחר שהביא
כלשון הזה כתב וז"ל: ואמנם צריך
שתדע כי ב' דעות הם בא"א וז"ש באדרת
זוטא דרצ"א ע"א כתיב כי אל דעות ה' וכו'
ובג"ד דעת אחרא לא אתגלייא וכו', פירוש
כי ב' דעות הם בא"א אחד הוא למעלה
מאו"א והב' הוא דעת שלמטה מאו"א, והנה
ב' הכתרים של או"א הם יוצאים באמצעם
שהוא הגרון דא"א אשר שם בינה דא"א
ונמצא כי הדעת עליון דא"א צריך שיהיה
באמצע בין החכמה שבו שהוא מוחא
סתימאה דיליה ובין הבינה שבו שהוא
בגרון. והנה זה המזל הי"ג דדיקנא ונקרא
דעת עליון דא"א שהוא למעלה מבינה שלו
אשר משם מתחילין או"א. אך הדעת תחתון
הוא המתפשט למטה בגופא דא"א עכ"ל.
ובפרק ב' שם כדף כ"ב סע"ב כתב וז"ל:
והנה בוז"א היו בו ב' דעות אחד ממוחין
שנמשכו לו מאבא ואחד ממוחין שנמשכו לו
מנה"י דאמא וכו' גם מוחין דא"א נמשכין לו

ע"י התלבשות בנה"י דעתיק ביה. והנה
עתיק אין בו ב' פרצופים נפרדים דכר
ונוקבא וכו' ולכן אין בא"א רק תלת מוחין
לחוד, ולכן אין בו רק דעת אחד וכו' עכ"ל.
והנה הם שמועות חלוקות.

ועיינ בדב"ש כדף ג"ד ע"א דכתב דיש
בא"א מ"ה וב"ן והחכמה היא מ"ה
והבינה ב"ן. ומו"ס דא"א הכוללת חב"ד
דמ"ה הדעת העליון שלה הוא בין החו"ב
דיליה, והדעת התחתון מתפשט בגוף, גם
הבינה שירדה לגרון יש בה חב"ד וברעת
שלה יש דעת עליון ותחתון, עליון מכריע בין
חו"ב דבינה ותחתון מתפשט בגוף, וזה
הדעת בכללות הוא תחת הגרון ובוה א"ש
הכל. דמ"ש דא"א נשתנה משאר הפרצופים
דלכל הפרצופים יש דעת עליון מקובץ
בראש ובא"א הוא תחת הגרון, מדבר בדעת
דבינה. ומ"ש שיש דעת עליון בין מו"ס
לבינה הוא דעת דחכמה יעו"ש בדב"ק.
וצריך לומר דיש עוד הבדל בין א"א לשאר
הפרצופים והוא דבין דעת דמו"ס ובין דעת
דבינה הוא דעת אחד לאפוקי מזו"ן דיש
להם ב' דעות מאו"א. אמנם מה שכתב
דחכמה דא"א היא מ"ה ובינה דא"א ב"ן
כשער אנ"ך פ"ח מבואר דכל אחת מהחו"ב
דא"א כלולה ממ"ה ומב"ן וצריך לומר
דכונתו דהחכמה בערך הבינה נקראת מ"ה
וכן הבינה בערך החכמה נקראת ב"ן אבל
ודאי דכל אחת מהם בפרטותה כלולה ממ"ה
ומב"ן. ואחר כתבי זאת ראיתי במזכיר שלום
מערכת הא' אות צ"ו שכתב כן בדעת
הדב"ש. והנה מה שכתב במב"ש דהדעת
העליון הוא מזל הי"ג דדיקנא ואנו אומרים

שמעל או"א והדעת שמתחתם כאמור. ולפי זה אין במו"ס ב' תיקונים, אלא בחו"ב דיליה הנקרא חכמה שם מתלבשת גבורה דעתיק והוא הנקרא מלא דברולחא, והדעת דיליה קנה שם לעצמו ובו מתלבש יסוד דעתיק והוא רעוא דרעוין וא"ש הכל וא"ש את"מ.

פרק ז'

דף ס"ד ע"ג

ד"ה: ובערך שהוא מתלבש בא"א כתיב ביה ושער רישיה כעמר נקי ואעפ"י שאין זה ראשו ממש רק שמתגלה בבאן ע"כ.

עיינן שער הפסוקים על דניאל סימן ז' דף ג"ג ע"א שכתב וז"ל: וכבר נתבאר כי עתיק יומין מתלבש תוך א"א ונמצא כי א"א נקרא לבושין דעתיק הנזכר, ואמר כי זה הא"א נקרא בשם לבושיה יש לו דיקנא קדישא חיוורא כתלג חיור ושער ראשו דא"א הנקרא בשם לבושיה דעתיק כנזכר הוא עמר נקי עכ"ל.

שם

ד"ה: ושאר כללות הו"א הוא חלק וז"ס ואנכי איש חלק כמ"ש בסוד שק ואפר ע"כ.

הנה נודע כי גם בז"א יש לשערות הראש וגם אית ביה מ' תיקוני דיקנא א"כ מה פירוש ואנכי איש חלק. ונלע"ד דר"ל דהוא חלק משערות א"א שאינם מכסים אותו לאפוקי מאו"א דהם מכוסים פנים ואחור משערות הראש והזקן דא"א. עיינן בשער רוח הקודש בתיקון השק והאפר דף ג' ע"ג שכתב וז"ל: אמנם ענין אלו השערות

דהוא דעת דמו"ס, במבו"ש כונתו על החיצוניות, דהזקן ממותר מוחא סתימא הוא וממנו יצא, אבל בפנימיות הוא הדעת דמו"ס. ומקומו במצח דא"א. ועיינן ביפ"ש לקמן בשער א"א פרק י"א שכתב כן, וכן כתב הבל"י בפירקין בד"ה גם ברישא יעו"ש.

אמנם עיינן בבאתי לגני ח"ב בדף פ"ה ד"ה

ברישא דהקשה דעפ"י האמור נמצא

דיש למוחא סתימאה ב' תיקונים, ר"ל מלא דברולחא ורעוא דרעוין וגם יתלבשו בו ב' מידות דעתיק גבורה ויסוד, וצ"ע דלא מצינו כל זה במו"ס דהוא כולל ב' תיקונים, וב' בחינות דעתיק מתלבשות בו ע"כ. ונלע"ד דיובן עפ"י דרוש הדעת הובא בנה"ש דף מ"ב ע"א וז"ל: וכפי זה יצא לנו טוב טעם למה אין אנו מונים את הדעת לספירה בפ"ע מכלל הי"ס דז"א, והוא כי כפי האמת אין בו רק ב' מוחין, מוח חכמה דמצד אבא הנכלל מג' מוחין פרטיים חב"ד שבו, ומוח בינה

אוצר החכמה

מצד אמא הנחלק לג' מוחין פרטיים חב"ד שבו, ואמנם בחינת מוח ג' דעת כלול מג' מוחין אחרים פרטים אין בו כי אין למעלה בחינת פרצוף דעת זולת ב' פרצופים של או"א. כי הדעת שבז"א אינו רק מבחינת הב' דעות שיש בב' המוחין שבו מצד או"א ולא מפרצוף שלישי זולת ב' פרצופי או"א. באופן כי חו"ב דמצד אבא נקרא חכמה שבו, וחכמה ובינה דמצד אמא נקרא בינה שבו. ודעת דמצד אבא ודעת דמצד אמא הם דעת שבו וכו' עכ"ל. נמצא דחו"ב דחכמה הם הנקראים חכמה וחו"ב דבינה הם הנקראים בינה, והדעת דמו"ס נחלק מהמו"ס ונקרא בשם דעת, וכן דעת דבינה, והם הדעת

שמתערבין האורות יחד ומתלבשין בתוך
הנימין דשערי יעו"ש באורך.

פרק ח'

דף ס"ה ע"ב

ד"ה: אמנם בינה דא"א הוא סוד הגרון ותמן
נחתא ולא קיימא ברישא ע"כ.

ובשער ט"ז שער הולדת או"א וזו"ן פ"א
ברף ע"ח ע"ד כתב וז"ל: כי כבר
הודעתוך כי החיך הוא החכמה, והענין כי
החכמה דא"א יש בה י"ס כלולות בראש
לברו, ויסוד שלה הוא החיך והוא המזדווג
עם הגרון שהוא המלכות ונקרא בינה בערך
שאר הגוף כנודע עכ"ל. ויש תחת ידי
הגהת השד"ה שכתב וז"ל: עיין ע"ח שער
ט"ל פי"ד וז"ל: שהח"ב דמו"ס מתפשטים
וכו' וראשיהם למעלה במוחין וסופם
מסתיימים בפה. ונלע"ד דרך אפשר אם
בעיני ה' יוכשר שהט"ס דחו"ב הם נקראים
חכמה מו"ס כמו שמצינו דאו"א עילאין
נקראים חכמה, והמלכיות דהח"ב נקראים
בינה כמו שמצינו שישסו"ת נקראים בינה,
וזה שאמר פה ובכ"מ בינה דא"א בגרון,
ר"ל המלכיות דחו"ב דא"א שמלבישים נה"י
דחו"ב דא"א מסתיימין בפה כמ"ש שם. וזה
שאמר שחכמה דא"א (ר"ל ט"ס דחו"ב
דמו"ס) נקראים או"א, ובינה דא"א נקראים
ישסו"ת דא"א מבואר היטב בע"ח שער
אנ"ך פ"ח וכו', ומ"ש בע"ח שמלכות דמו"ס
מתלבשת בגרון שהוא בינה, ר"ל שמלכיות
דפרטות דאו"א עילאין שנקראים מלכות
דמו"ס היא מתלבשת במלכות הכוללת
דחו"ב הנקראת ישסו"ת ונקראת בינה שהוא

שהם מכלל התיקון לא נמצא בקלי דאצילות
שכנגד או"א רק כמה שהוא כנגד זו"ן והם
עשו ואשתו, ומה שהיו השערות בקדושה
דאו"א היו בקלי דזו"ן לכן יצא עשו כולו
^{אוצר החכמה} כאדרת שער אדמוני, אבל יעקב שהוא ז"א
שבקדושה היה איש חלק כי כבר נתקן כל
האצילות ולכן בחינת השערות אינם אלא
באו"א ויעקב נשאר איש חלק עכ"ל. והנה
נודע דאין שערות ברישא דאבא, וגם לא
מצינו לו זקן, והשערות דאו"א דהכא הם
שערות הראש ודיקנא דא"א שחופפים
עליהם. וכן נתבאר בהדיא בשער הפסוקים
פרשת תולדות סימן כ"ז דף י"ג ע"ד וז"ל: כי
שערות דרישא דא"א הם נמשכים
ומשתלשלים עד טבוריה, ואו"א אתכלילו
במזלא ¹²³⁴⁵⁶⁷ דדיקנא דיליה, אבל ז"א הנקרא יעקב
הוא מחציו ולמטה שאין שם שערות ולכן
ואנכי איש חלק עכ"ל. וכן כתב לעיל מזה
^{אוצר החכמה} בפסוק ויצא הראשון אדמוני וז"ל: אבל ז"א
שהוא למטה מטבורא דא"א אינו נכלל
בשערות ההם וזש"ה ביעקב ואנכי איש חלק
עכ"ל.

שם

ד"ה: הארה נמשכת ממו"ס דא"א ויורדת
דרך שערות דרישא ע"כ.

הנה ידוע דשערות הראש יצאו מהראש
השני שהוא אוירא ולא ממו"ס דממנו
נפקו י"ג ת"ד. אמנם עיין במבו"ש דף כ"ו
ע"ג בריש פ"י ובשער מאמרי רשב"י דף
מ"ח סע"ד שכתב דודאי י"ג נימין דשערי לא
נמשכו אלא מרישא תנינא הנקרא אוירא,
אלא שבעלות האורות מגו מוחא סתימאה
ועוברין דרך אוירא המקיף עליו בהכרח

הגרון. ומה שאומרים שטעם שירדה בינה בגרון הוא שאינה יכולה לקבל אור עתיק בקרוב ומטעם זה ירדה בגרון משא"כ בשאר פרצופי האצילות, ר"ל מלכיות דחו"ב דא"א בכללותם שנקראים ישסו"ת ונקראים בינה ירדו בגרון לא כן בשאר פרצופים שהמלכיות דחו"ב דכל פרצוף שנקראים ישסו"ת דאותו פרצוף הם עומדים בראש, ומלכות דמלכות שהם ישסו"ת שניים הם שעומדים בפה, לא כן בא"א שכללות המלכיות דחו"ב שלו כולם עומדים בפה שהוא חיד וגרון, והחיד הוא יש"ס והגרון הוא תבונה, וכן המו"ם עצמה המלכיות דחו"ב שלהם הם בגרון דמו"ם עכ"ל.

נמצא דיש"ס הוא מלכות הכוללת דחכמה דחכמה ונקרא חיד, ותבונה היא מלכות הכוללת דבינה דחכמה, ומלכיות דפרטות דחו"ב ירדו גם הם לגרון להתלבש במלכיות דכללות, וצריך לומר עפ"י האמור שגם יסוד דחכמה נקרא חיד כפשטות לשונות ע"ח מלבד מה שהמלכות הכוללת דחכמה ירדה לגרון ונקראת חיד. ועיין בנה"ש דף ל"ה ע"ג באמצע העמוד שכתב וז"ל: ויכוין לזווג יעקב ורחל שהם היסוד דחכמה הנזכרת והם בחינת החיד דא"א עם המלכות דחכמה הנזכרת המלוכשת תוך הבינה שהיא הגרון דא"א עכ"ל. הנה יעקב ורחל נקראים יסוד והבינה שהיא בגרון הם ישסו"ת הראשונים. והמלכות דחכמה המלוכשת בבינה נלע"ד דהיא עטרת דיסודות דחו"ב דחכמה והשד"ה קראם מלכיות דפרטות.

והנה כתב בספר תו"ח בדף ע"א ע"ג בסופו וז"ל: הכונה שהאורא הוא סוד או"א עילאין דא"א ומו"ם הוא סוד ישסו"ת בסוד וחכם בבינה, וחיד וגרון דא"א הם מלכיות דחו"ם שהם בחינת ישסו"ת והם ישסו"ת השניים דא"א וכו' יעו"ש בדב"ק דלכאורה נראה דזה כלא כהשר"ה זיע"א דאמר דכל כללות ישסו"ת דא"א ירדו לגרון ואילו לתו"ח זיע"א רק ישסו"ת השנים ירדו לגרון. ואפשר שהכל נידון בערכים, ובאם אנו מחשבים גם את האורא א"כ נמצא דמו"ם הוא בינה שנקראת ישסו"ת ומה שירד לגרון נקרא ישסו"ת השניים וכאשר אנו מחשבים רק ב' ראשים בא"א והאורא כלולה בגלגלתא והם בחינה אחת ונקראים כתר, המו"ם נקרא חכמה ואז מלכות דמו"ם שהם נקראים ישסו"ת הראשונים הם שירדו לגרון והיעב"א.

דף ס"ה ע"ג

ד"ה: והטעם שהבינה דינין מתערין מינה ולכן אין בה כח לקבל אור עתיק כמו החכמה לכן החכמה נשארה במקומה והבינה ירדה בגרון.

עייין יפ"ש בפירקין באות ב' שהקשה הרי בחכמה דא"א מתלבשת גבורה דעתיק ובבינה דא"א ת"ת דעתיק ומצד התלבשות עתיק בהם יותר דינין שייכי בחכמה מבינה, וא"כ למה ירדה הבינה יותר מהחכמה. ותירץ דהמ"ה בא"א עומד בימינו והב"ן בשמאלו ואם חו"ב דא"א היו עומדים ברישא דיליה ככל שאר הפרצופים היה צריך להיות חכמה בצד ימין וכולה מ"ה ובינה בשמאל וכולה ב"ן. לכן ירדה הבינה

לגרון קו האמצע כדי שתהיה כלולה ממ"ה ומב"ן וסיים וז"ל: כמ"ש הרב לקמן פט"ו (הוא פ"ה דשער אנ"ך) וכו' אמנם בינה שבו הם בינה דחכמה דמ"ה ועמה חלק מכתר דב"ן וירדה בגרון כנודע ומשם יצאו או"א וכו' הרי בירידתה בגרון נכללה ממ"ה וב"ן עכ"ל. ולע"ד מה שהביא משער אנ"ך פ"ח לא שמיה מתא, ואדרבא מפשטות הלשון משמע דלאחר שנכללה הבינה ממ"ה ומב"ן ירדה לגרון.

אוצר החכמה

והנה בשער עתיק פ"ב דף ג"ז סע"ב כתב וז"ל: ובזה תבין איך או"א מלבישין לא"א זה לימינו וזה לשמאלו כי כן הדבר בא"א עצמו צד ימין שבו הא מ"ה דכורא וצד שמאל שבו הוא ב"ן נוקבא עכ"ל. נמצא דסיבת עמידת אבא בצד ימין דא"א הוא משום ששם מתפשט המ"ה דא"א, וכן אבא הוא מ"ה כמוהו, ואמא מלבשת לצד שמאל דא"א מפני שהיא ב"ן ושם מתפשט ב"ן דא"א, אמנם דבר פשוט הוא דאבא עצמו כלול ממ"ה וב"ן וכן אמא יש בה מ"ה וב"ן שאבא לקח חצי בינה דמ"ה וז"ת דחכמה דב"ן ואמא חצי בינה דמ"ה וז"ת דבינה דב"ן כמ"ש בכמה דוכתי בע"ח ומהם שער התיקון פ". אמנם יובן עפ"י מ"ש בנה"ש דף כ"ז ע"ג וז"ל: אמנם הכלל הוא שהתחברות המ"ה והב"ן הנזכר בכל פרצוף הוא בפרטות ולא בכללות וכו' הענין הוא בפרטות האחרון דכל פרטי כל ספירה דכל פרצוף וכו' יעו"ש. ומינה דגם הבינה דא"א עם היותה בצד שמאל דא"א היא כלולה ממ"ה ומב"ן דאין ניצוץ באצילות שאינו כלול ממ"ה ומב"ן. ומה שהקשה דת"ת דעתיק מלובש בבינה

דא"א והוא יותר רחמים מגבורה דעתיק המלובשת בחכמה דא"א, עיין מזכיר שלום בפירקין ר"ה הטעם שהבינה שכתב וז"ל: ר"ל אעפ"י שהיא מלבשת הת"ת שהוא רחמים יותר מהגבורה המתלבשת בתוך החכמה, מכל מקום כיון שבחינת עצמה היא דינין לא תוכל לקבל הארת עתיק שבודאי כל בחינה ובחינה בחינת מציאות עצמה יותר חשוב מבחינת מה שמקבלת מחמת התלבשות עכ"ל. ועוד ר"ל שהגבורה דעתיק המלובשת בחכמה דא"א הרי כתב עליה הרב דהיא כחמר טב דיתבי על דורדייה ולא מתגלים שם חלילה הדינים.

פרק ט'

דף ס"ז ע"א

ד"ה: אמנם הי"ג מידות אלו דמיכה הם השפעת הפנימיות ממו"ס וכו' ע"כ.

עיין יפ"ש אות א' שכתב כי שורש הדיקנא קדישא נעשית מאור חוזר דנה"י דעתיק והיות והעולים הם ג' מוציאים ג"כ ג' בחינות י"ג חזרותי מכתר וי"ג נימין מקרומא דאורא וי"ג ת"ד ממו"ס וכולם נתערבו זה בזה אבל הגובר בדיקנא הוא או"ח דיסוד דעתיק שהרי כללות הדיקנא הוא בסוד יסוד זהו תורף דבריו. אמנם כמב"ש בשער ג' ח"ב פ"ב כתב דרק או"ח דנו"ה דעתיק הם העולים להוציא י"ג חזרותי וי"ג נימין וי"ג ת"ד וז"ל שם: ונמצא כי כל בחינת הדינים הם שערות וכולם מג"ה ששם תגבורת היכר הדינים כנ"ל ובעלותם בסוד או"ח שהם הגבורות פוגעים בשלשה מקומות והם ג' רישין דא"א

גלגלתא ואוירא ומו"ם ומתערבי בכולהו
ונפקי מכולהו י"ג חיותי וי"ג נימין וי"ג
ת"ד וכולהו מבחינת הנ"ה הנזכר וכו' והנה
^{אוצר החכמה}
נו"ה נקראים ווי העמודים שהם יכין ובעז
ב' ירכין כדמות ב' ווין, וגם נו"ה מן הת"ת
שהוא אות וו' נפקו ונעשו גם הם בחינת
ווין שהם השערות אשר הם דמות ווין
עכ"ל. וכן כתב בע"ח בפרק ו' דלעיל וז"ל:
ולחיות שלעולם נ"ה הם סוד הדינין כולם
כנוכר וכו' לכן מתפשטין מהם השערות
שהם סוד הדינין לכן סודם הוא או"ח
ממטה ממטה למעלה כי יוצאין מנו"ה
עכ"ל. אתה הראת לדעת דלא נזכר בכל
המקומות רק או"ח דנו"ה, ואור חוזר דיסוד
מאן דכר שמיה וכל שכן שלא ניתן להאמר
דהגובר בזקן הוא או"ח דיסוד דזה ודאי
אינו. ומה שהביא היפ"ש זיע"א ממבו"ש
וז"ל: ונ"ל חיים כי השערות הם סוד זקן
התחתון דעל תרין בעין דעתיק, כי דוגמא
זו נעשה בזקן דז"א בנה"י דא"א עכ"ל. מה
שכתב בנה"י דא"א הוא ציון המקום דשם
נמצא הזקן התחתון, אבל הזקן עצמו נעשה
מאור חוזר דנו"ה דעתיק כמ"ש. והנה לעיל
בשער א"א סוף פ"ז כתב וז"ל: גם אנו
מוצאין כי היסוד מתגלה במצח שהוא סוד
רישא תניינא (ר"ל דהוא אחד מו' תקוני
גלגלתא) ומשם מתגלה בדיקנא בסוד הרצון
וכו', גם דיקנא אינו אלא בבחינת יסוד לכן
הנשים אין להם זקן עכ"ל. מ"ש כי הדיקנא
הוא בחינת יסוד ר"ל כמ"ש לעיל מזה
דהיסוד מתגלה במצח ומשם מאיר לזקן.
ועיין בל"י על סוף פ"ז ד"ה ומשם מתגלה
שכתב וז"ל: כלומר כי משם מהמצחא

עצמו מתגלה בדיקנא ואינו יוצא מהגלגלתא
ומתגלה בדיקנא עכ"ל.

עוד כתב היפ"ש באות הנזכרת בדף ס"ו
ע"ג וז"ל: וי"ג תיקוני השערות עצמם
וגופם הם שלשה שמות אהי"ה במילוי יודין
שבהם בפשוטם י"ב אותיות וכללותם הוא
י"ג, וכללות שערות שתי המזלות הם אות
אחת מהי"ב וכללות כל הדיקנא קדישא. וכן
המשחתא קדישא המתפשט ויורד תוך צינורי
השערות הם י"ג והם שלשה שמות הויות
דיודין י"ב אותיות ביי"ב תיקונים ומשחתא
הנמשך תוך שערות המזלות הוא תיקון הי"ג
כולל את כולם, (ר"ל דתיקן הי"ג הוא כולל את
כל השערות ותיקון הח' הוא כולל את כל האורות)
ואות א' מהי"ב אותיות וכללות השערות
דכל שתי המזלות עצמם נקראים מזל הי"ג,
ומשחתא קדישא שנמשך בהם בתוכם ממש
בכללות נקרא מזל הח' והוא מ"ש רו"ל והנה
מזל הח' מתלבש תוך מזל הי"ג ושניהם
נקרא דעת עכ"ל. הנה מסידור הרש"ש
בשחרית דחול בסדר הקרבנות לא משמע
כדבריו. שכתב בתיקון השמיני דהוא נוצר
חסד והוא צד הנגלה שבזקן ויש בו אור
וכלי. וכן בתיקון הי"ג כתב דיש בו כללות
האורות וכללות הכלים והוא צד המכוסה
שבזקן יעו"ש ואילו ליפ"ש מזל הי"ג הוא
כללות השערות ומזל הח' הוא כללות
המשחתא קדישא.

והנה בשער ט"ז שער הולדת או"א וזו"ן
פ"ו בדף פ"ב סע"א כתב וז"ל: כבר
בארנו לך בפרשת נשא כר"מ כי י"ג אותיות
ת"ד הם ג' שמות הויה דיודין והנה ג' הויות
הם י"ב אותיות והם סוד י"ב ת"ד ותיקון

פרק י"ז כתב דמרישא תליתאה נמשך ג' אהיה בדיקנא ע"ש וכו' ובוה נוכל להבין דאיך הם המזלות דכר ונוקבא יען דהם יונקים מאורא ומוחא, ואורא נקרא גלגלתא לגבי מו"ם וכו' הוא נוקבא לגבי הכתר כמ"ש במבו"ש ש"ג ח"א פ"ו עכ"ל.

פרק י"א

דף ס"ז ע"א

ד"ה: מימין כנגד ז"א ושמאל כנגד נו"ק דז"א כי גם בעתיקא יש ז"א ונו"ק ע"כ.

נלע"ך דהיא גירסא הנכונה כמבואר בהמשך הפרק שב' הפאות בא"א הם שורש דזו"ן. ועיין בל"י ומזכיר שלום בפירקין. ויותר מבואר במבו"ש דף כ"ח ע"ג שכתב וז"ל: האמנם היותם ב' פאות הטעם הוא כי הלא השערות ממותרי מוחא נפקי כנוכר, והנה המוח יש בחינת הדעת הכולל חו"ג וכו' וידוע כי הזכר נוטל החסדים והנקבה נוטלת הגבורות ואז יוצאת הארתם לחוץ, הארת החסדים בפאה שמימין והארת הגבורות בפאה השמאלית, וזו"ן הם יונקים ונשפעים מאלו הב' פאות, הז"א חסדים מהימנית ונו"ק מהשמאלית גבורות, וזהו מ"ש בפרשת בראשית דף כ' ע"א על ויעש אלקים את ב' המאורות הגדולים שהם מצפ"ן מצפ"ן שמהן עילאין י"ג מיכלין דרחמי וכו', ביאור הענין כי אלו הב' שמות מצפ"ן מצפ"ן שבשתי הפאות משם יונקים זו"ן שמש וירח וכו' אמנם שרש זו"ן בהיותם פה באלו הב' פאות, כי מכאן שרשם מחו"ג דמוחא דא"א וכו' יעו"ש באורך. אמנם בשער הכונות

הי"ג כולל את כולם כי יש בו כל הג' היות הנ"ל שהם י"ב אותיות והי"ג הכוללת וכו' ע"כ. אמנם שם בעמוד ב' כתב וז"ל: ומזל י"ג הוא סוד א' שצורתו יו"ד והוא ג"כ על סוד הנ"ל רק לפי שמציאותה הוא בחינת ד' (ר"ל דהאלף שבו יו"ד) לכן שמותיו הם ג' אהיה והם י"ב אותיות ומילואם עכ"ל. והקושיא מבוארת דכרישא כתב שמזל הי"ג יש בו ג' היות ובסיפא כתב דיש בו ג' אהיה. ועיין בדב"ש בדף ט"ל סוף ע"א שכתב דכרישא כוונתו על מזל הח' דגם הוא נקרא תיקון הי"ג שהוא כולל כל הי"ב ועמו י"ג יעו"ש בדב"ק ונלע"ך דהוא פירוש דחוק. אמנם בקונטרס חסדי דוד אות מ"ו כתב וז"ל: מזל הח' הנקרא נוצר חסד כולל כל הי"ב תיקונים לכן נקרא מזל גי' ג' היות שהם ג' ע"כ, המזל הנ"ל הוא דכורא וממנו יונק אבא. והמזל הי"ג ונקח גם הוא נקרא מזל ויש בו ג' היות דע"ב הכולל כל הי"ב תיקונים ויש בו ג' אהיה דיודין ונקרא נו"ק וממנו יונקת אמא עכ"ל. משמע דתרווייהו איתנהו ביה דיש בו היות ואהיה. וכן כתב המזכיר שלום על שער הולדת או"א פ"ו ד"ה ולכן אין יכולים להזדווג יעו"ש ועוד עיין במזכיר שלום ח"א מערכת המ' אות י"ד שהרבה להוכיח דיש במזל הי"ג ג' היות ודוק.

עוד עיין בדב"ש בשער הנזכר דף ט"ל ע"ג שכתב וז"ל: צ"ל מהיכן כולל מזל הי"ג אלו הי"ג אהיה והלא כתב לעיל שהי"ג ת"ד הם ג' היות ויובן עם מ"ש במבו"ש דף ס"ב ע"א דמרישא תנינא נמשכים ג' ע"ב בדיקנא ע"ש, ובשער הנזכר ובחלק הנזכר

דרוש ז' דויעבור דף מ"ה ע"ב כתב וז"ל:
והנה משני הויות אלה יוצאין שני שמות
מצפ"ץ וכו'. והוא שם אחד מצד ימין כנגד
א"א, ושם אחד מצד שמאל כנגד ז"א, כי גם
בעתיקא קדישא יש בו ב' בחינות א"א וז"א
וכו' יעו"ש.

ובנה"ש דף ל"ד ע"ג איתא וז"ל: נחזור
לענין כשנתקן פרצוף כתר דא"א
דאצילות נתקן מהכתרים דכתרים דחכמות
דכל פרצופי האצילות, ושני כתרים דחכמות
דמ"ה וב"ן דז"א ניתנו בב' פאות ראשו והם
שרשים דזו"ן, ר"ל הו"ק דמ"ה ודב"ן דז"א
דכר ונוקבא, ועליהם נאמר ב' המאורות
הגדולים שוים בקומתם. והנה גם מ"ש הרב
ז"ל כי הם רומזים לא"א ולז"א, אפשר כי
הוא רמז בעלמא והוא כי לפי שכל אחד
מהם רמז לי"ג ת"ד ואין בכל פרצופי
האצילות מי שיש לו י"ג תיקוני שערי
דיקנא אלא א"א וז"א, ולכן הם רומזים
אליהם אלא שלפי זה אין נקראים שניהם
המאורות הגדולים. אלא שאני חושב
שאפשר שבא לרמז ענין אחר עמוק מאד
אין פה מקום ביאורו וכו' עכ"ל. ולא זכיתי
להבין מאי קא קשיא ליה הרי היכן שכתב
דהם נגד א"א וז"א לא כתב דהם ב'
המאורות הגדולים, ואפשר דתרווייהו
איתנהו. דהם כנגד זו"ן הגדולים וכן

רומזים לי"ג ת"ד דא"א ודז"א. ובודאי
שהחכמה והמרע אתו זיע"א וכל דבריו
הקדושים לא כמו שהם שנכתבים נקראים
והם בעומקי ושורשי החכמה והשי"ת יזכנו
להבין מעט מן המעט מפשט דבריו
הקדושים אכי"ר.

דף ס"ז ע"ב

ד"ה: לכן בתחילתו אנו מזכירים ב' הויות
אלו שהם סוד מצפ"ץ מצפ"ץ ע"ב.

איתא בשער הכוונות דרוש ז' דויעבור
דמ"ד ע"א וז"ל: וכנגד אלו הב'
הויות (ר"ל הח' חיותי דפנים) הנמשכות כנגד
הפנים הוא סוד ב' הויות שהוזכרו בתחילת
הי"ג מידות של רחמים עכ"ל. וכבר שלמה
ח"ד דף קנ"ד ע"א כתב וז"ל: ב' הויות דח'
חיותי מאירים בב' פאות אלו והם נעשים
ב' שמות מצפ"ץ. כי ב' שמות אלו מצפ"ץ
הם חילוף הויות בא"ת ב"ש וסוד הענין כי
אלו הב' הויות דח' חיותי האירו מבחינת
חיצוניותם בב' פאות אלו ולכן נעשו ב'
שמות מצפ"ץ וכו' ובוזה מתיישב מה שזכר
בכתוב ה' ה' אל רחום ולא נזכר מצפ"ץ
מצפ"ץ, אלא ה' ה' לחוד ומצפ"ץ לחוד, כי
הב' הויות שזכרו בקרא הם הב' הויות דח'
חיותי שהאירו בב' פאות והפכו אותם לב'
שמות מצפ"ץ עכ"ל.